

Westerdiep
Adviseur Milieu en Ruimte

Westerdiep Adviseur
Milieu en Ruimte

Adres

Thomas à Kempisstraat 26
7009 KT Doetinchem

06 - 10142457
0314-334887

www.westerdiep.nl
advies@westerdiep.nl

IAA Architecten Stedenbouw en landschap
t.n.v. de heer N. Luttkhuis
M.H. Tromplaan 55
7513 AB ENSCHEDE

Doetinchem, 8 december 2011

Betreft: briefrapportage aanzet verantwoording groepsrisico
Kenmerk: 19.24.02

Geachte heer N. Luttkhuis,

Naar aanleiding van uw verzoek (n.a.v. brief van gemeente Borne, d.d. 16 november 2011) om een aanzet voor de verantwoording van het groepsrisico voor de ontwikkeling Stationstraat 72 te Borne, ontvangt u hierbij de resultaten.

Kader

Het externe veiligheidsbeleid ten aanzien van vervoer van gevaarlijke stoffen is verwoord in de circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRVgs)¹. In deze circulaire staat (§ 4.3) dat bij de toetsing moet worden gezien of de kans per kilometer route of tracé op een bepaald aantal slachtoffers groter is dan de in de circulaire genoemde oriënterende waarde. Bij een overschrijding van de oriënterende waarde of een (significante) toename van het groepsrisico, moeten beslissingsbevoegde overheden het groepsrisico betrekken bij de vaststelling van (in dit geval) het omgevingsbesluit. Dit is in het bijzonder het belang in verband met aspecten van zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid/hulpverlening.

In het kader van het omgevingsbesluit zal:

1. moeten worden nagegaan of door het treffen van maatregelen niet alsnog aan de oriënterende waarde kan worden voldaan of dat de toename van het groepsrisico niet kan worden verminderd.
2. de overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico of toename van het groepsrisico moeten worden verantwoord. Daarbij moet het betrokken bestuursorgaan expliciet aangeven hoe de divers factoren rond zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid/hulpverlening in concrete situatie zijn beoordeeld.
3. het beslissingsbevoegde bestuursorgaan zal het bestuur van de veiligheidsregio of – indien nog geen veiligheidsregio is gevormd – het bestuur van de regionale

¹ Bedoeld de op 22 december 2009 in de Staatscourant gepubliceerde 'Besluit tot wijziging van de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen'.

brandweer in de gelegenheid te stellen een advies uit te brengen over het groepsrisico, de zelfredzaamheid en de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval.

Risicosituatie

Om een beeld te krijgen van het groepsrisico is door bureau SAVE een externe veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek heeft de ontwikkeling getoetst aan het plaatsgebonden risico en het groepsrisico, dit beïnvloed door de op circa 100 meter van het plangebied gelegen buisleiding en op circa 120 meter van het plangebied gelegen spoorlijn, beiden in gebruik voor vervoer van gevaarlijke stoffen. De conclusie van deze kwalitatieve risicoanalyse is dat de buisleiding niet relevant is voor de ontwikkeling, maar het spoorgebruik wel.

Voor de spoorlijn Hengelo – Almelo blijkt uit de berekening dat er geen 10^{-6} PR -contour aanwezig is en deze derhalve geen belemmering vormt voor de nieuwe ontwikkeling. Het berekende groepsrisico geeft in de huidige situatie (zonder nieuwe ontwikkeling) een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico.

De overschrijdingsfactor is 4,4. De nieuwe ontwikkeling lijdt tot een toename van het groepsrisico met een overschrijdingsfactor van 4,7. Dit betekent dat het groepsrisico als gevolg van de nieuwe ontwikkeling met een factor 1,07 (7%) toeneemt.

Verantwoording

Bij de verantwoording van het berekende groepsrisico is gekeken naar de hiervoor genoemde aspecten, te weten: treffen van maatregelen ter vermindering van het groepsrisico en een beoordeling van de zelfredzaamheid en de bestrijdbaarheid bij een eventuele calamiteit.

Maatregelen

Het plangebied bevindt zich op een afstand van circa 120 meter tot het spoor. Vanwege deze afstand is bij een eventuele explosie of brand geen effect te verwachten binnen het plangebied. Alleen een gifgaswolk kan effect op de gezondheid van mensen binnen het plangebied. De maatregelen om de invloed van een gifgaswolk te beperken zijn er nauwelijks. Er is gekeken naar bronmaatregelen ofwel de invloed op het transport. Het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor is gebaseerd op de vervoerscijfers conform de cRvgs uitgegaan van het scenario 'Marktverwachting vervoer gevaarlijke stoffen per spoor (prognose 2020)' Prorail, september 2007. Bepalend voor het groepsrisico is de hoeveelheid, stofcategorie dat over het spoor wordt vervoerd en de snelheid en het aantal overwegen/wissels. De gemeente Borne heeft geen invloed op deze eigenschappen van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor. Het nemen van bronmaatregelen is derhalve niet mogelijk.

Zelfredzaamheid

"Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van dienstverleningsdiensten. Dat kan door het schuilen en indien nog mogelijk, vluchten uit het bedreigde gebied" (uit: Handreiking Verantwoordingsplicht Groepsrisico).

Het plan bestaat uit circa 600 m² gezondheidscentrum met een activiteitencentrum, apotheek, fysiotherapeut en huisarts en 28 appartementen (optie 36). Dit zijn geen functies of groepen van mensen die in het geval van een calamiteit zich niet zelfstandig kunnen redden. Nb. In de huidige situatie bevindt er zich binnen het gebouw een

(jonge) kinderopvang. Dit is een functie met een beperkte zelfredzaamheid. In de nieuwe situatie is deze functie er niet. Dit betekent een verbetering van de situatie.

Het plan is georiënteerd op de Stationsstraat en de kruising van de Stationstraat met de Dunantstraat en niet richting het spoor (bron). Het gebouw is zodanig ontworpen dat er vanuit het gebouw drie vluchtwegen en -routes zijn (incl. parkeergarage). De ligging op de kruising van de Stationstraat en Dunantstraat geeft goede en alternatieve vluchtmogelijkheden bij een eventuele calamiteit. Het schuilen bij een eventuele calamiteit kan in het gebouw zelf.

Bestrijdbaarheid

Bij bestrijdbaarheid gaat het om de bestrijdbaarheid van het rampscenario en of het gebied voldoende kan worden ingericht een om bestrijding te faciliteren. De afstand tot het spoor is met 120 meter aanzienlijk. Door deze afstand zal de dosisreductie zodanig zijn dat een effect als gevolg van een explosie of brand bij een eventuele calamiteit op het spoor, ter hoogte van het plan gebied niet is te verwachten. Wel kan er sprake zijn van een effect op de gezondheid als gevolg van een gifgaswolk.

Voor de bestrijdbaarheid is de aanrijdtijd van de hulpdiensten van groot belang. Er wordt een aanrijdtijd van 8 minuten aangehouden (wettelijke norm in voorbereiding). In Borne is een brandweer aanwezig (De Bieffel 11). Deze is gelegen binnen 2 kilometer van het plangebied. De brandweer bevindt zich aan de projectzijde van het spoor en ondervindt derhalve geen hinder in de aanrijdtijd wanneer het spoor, bijvoorbeeld als gevolg van een calamiteit, geblokkeerd is. Het plan biedt voldoende ruimte voor het plaatsen van een brandblusinstallatie.

Conclusie

De oriënterende waarde van het groepsrisico wordt in de huidige situatie overschreden en het plan draagt in beperkte mate bij aan het groepsrisico (toename van 7%). De gemeente Borne heeft echter geen zeggenschap over de hoeveelheid vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor en maatregelen om het effect van een gifgaswolk te zijn niet redelijkerwijs inzetbaar (zeggenschap, kosten en effect).

De nieuwe situatie leidt dan wel tot een beperkte toename van het groepsrisico, maar de zelfredzaamheid van de nieuwe gebruikers is beter dan in de huidige situatie. Er is in de nieuwe situatie geen voorziening voor jonge kinderen met een beperkte zelfredzaamheid. Bij een eventuele calamiteiten zijn er ruime mogelijkheden om het gebouw en het gebied te ontluchten. De project en de omgeving is voldoende ingericht om bestrijding van effecten te faciliteren.

Met vriendelijke groet,

Ing. J.T. Westerdiep
Westerdiep Adviseur Milieu en Ruimte